

مناطق محروم کشور از ظرفیت بالاتری در جذب انرژی خورشید بهره‌مندند

تهران (پانا)- با مطالعه صورت گرفته، نشان داده شده است که توسعه استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر خورشیدی در مناطق محروم و خشکسال در ایران، یک راه‌حل مناسب برای دسترسی مردمان آن مناطق به برق و کاهش شکاف طبقاتی بین مناطق روستایی و شهری است که تاثیرهای اجتماعی و اقتصادی و زیست-محیطی بسیاری را به همراه دارد.

به گزارش ایرنا، یکی از مهمترین اهداف کلان توسعه، رشد اقتصادی، ایجاد رفاه اجتماعی و افزایش درآمد سرانه مردم و کاهش بیکاری به شمار می‌رود و در این راستا، از برنامه‌های دولت، توجه به مناطق محروم و کمتر برخوردار است.

به نظر یکی از راهکارهایی که می‌تواند محرومیت را از این مناطق زدوده و رفاه اجتماعی در این مناطق را بالا ببرد توجه به توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر است که نقش مهمی در فقرزدایی دارد.

اما ظرفیت کشورمان برای استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر چیست و چگونه می‌توان از آن برای رفع محرومیت در مناطق محروم و کمتر توسعه یافته بهره جست؟

ایران از جمله کشورهایی است که قابلیت بالایی برای استفاده از انرژی خورشیدی دارد. داشتن نواحی بیابانی با شدت تابش بالا و روزهای آفتابی قابل توجه در طول سال (حدود ۳۰۰ روز آفتابی)، فرصتی ارزشمند بوجود آورده است تا با برنامه‌ریزی دقیق بتوان سهم تولید برق از منابع تجدیدپذیر را در کشور به مرور افزایش داد.

براساس بررسی‌های انجام شده، بخش‌های محروم کشور که درگیر خشکسالی بوده و توان کشاورزی‌شان کاهش یافته، به لحاظ برخورداری از تابش انرژی خورشید از ظرفیت بالاتری بهره‌مند هستند.

مناطق محروم و کمتر توسعه یافته در کشور براساس شاخص‌های محیطی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیربنایی، شناسایی و در رده‌های بندی با شاخص‌های ترکیبی کلی (شامل ۴۹ شاخص) به مناطق با محرومیت بسیار زیاد، زیاد، متوسط، کم، خیلی کم و کمترین میزان محرومیت تقسیم‌بندی شدند.

بر این اساس از میان ۵۶۴ بخش کشور، ۱۰ بخش محرومیت بسیار زیاد (۱.۸ درصد)، ۶۹ بخش محرومیت زیاد (۱۲.۲ درصد)، ۳۵۶ بخش محرومیت متوسط (۶۳.۱ درصد)، ۱۲۲ بخش محرومیت کم (۲۱.۶ درصد)، ۴ بخش محرومیت خیلی کم (۰.۷ درصد) و ۳ بخش کمترین میزان محرومیت (۰.۵ درصد) را دارند.

از سویی دیگر براساس گزارش سازمان هواشناسی کشور در مرداد ۹۷ بیش از ۹۸ درصد از مساحت کشور (دوره ده ساله تا پایان مرداد ماه ۹۷)، با خشکسالی بلندمدت (خشکسالی‌های کشاورزی) مواجه بوده است. بر این اساس، استان‌های البرز، ایلام، بوشهر، خراسان جنوبی، زنجان، سیستان و بلوچستان، قم، کرمان، مرکزی، کهگیلویه و بویراحمد، هرمزگان، یزد و فارس دارای خشکسالی گسترده بوده‌اند.

در نتیجه با توجه به رده‌های بندی صورت گرفته و پتانسیل تابش خورشید در این مناطق، استان‌های محروم و خشکسال در ایران استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمان، هرمزگان و خراسان جنوبی به شمار

می‌زوند که دارای اولویت برای توسعه انرژی خورشیدی در کشور هستند. همچنین با مطالعه صورت گرفته، نشان داده شده است که توسعه استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر خورشیدی در این مناطق، یک راه‌حل مناسب برای دسترسی مردمان آن مناطق به برق و کاهش شکاف طبقاتی بین مناطق روستایی و شهری است که تأثیرهای اجتماعی و اقتصادی و زیست‌محیطی بسیاری را به همراه دارد.

از جمله اثرهای توسعه انرژی خورشیدی در این مناطق در ابعاد اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی می‌توان به بهبود دسترسی به امکانات ارتباطی، کاهش فقر، بهبود سلامتی ساکنان مناطق، افزایش رفاه انسانی، افزایش اشتغال و امنیت انرژی، برابری‌های جنسیتی، دسترسی به آب آشامیدنی سالم، توسعه دسترسی به شبکه برق سراسری و کاهش مهاجرت اشاره کرد.

در بعد اقتصادی، کاهش هزینه‌های تولید برق، افزایش رشد اقتصادی و رونق بازار، کاهش هزینه‌های سرمایه‌گذاری، گذاری توسعه این منبع انرژی تجدیدپذیر و افزایش جذب سرمایه‌گذاران خارجی، تحقق خواهد یافت.

در بخش زیست‌محیطی، از جمله تأثیرات این طرح، کاهش اثرات تغییر اقلیم، کاهش تغییر زمین، کاهش تغییر در دمای منطقه، کاهش تخریب پوشش گیاهی و فن و فلور منطقه، اثرهای زیبایی‌شناسی نقش توسعه نیروگاه‌های خورشیدی در مناطق محروم و کمتر توسعه یافته از بعد پدافند غیرعامل نیز بسیار حائز اهمیت است زیرا از یک‌سو توان دفاعی مجموعه را در زمان بحران افزایش داده و از سویی دیگر پیامدهای بحران را کاهش و امکان بازسازی مناطق آسیب‌دیده را با کمترین هزینه فراهم می‌سازد.

از این‌رو به کارگیری این نوع انرژی، نقش باثباتی در تسریع توسعه و پویایی اجتماعی و اقتصادی و بهبود وضعیت کالبدی مناطق محروم و کمتر توسعه یافته خواهد داشت. لذا فراوانی انرژی خورشیدی در ایران مزیت نسبی در این مناطق بوده و محرکی برای توسعه این نواحی محسوب می‌شود.

البته توسعه به کارگیری انرژی خورشیدی در این مناطق، نیازمند ابزارهای مالی، ابزارهای قانونی، توسعه تکنولوژی، بالابردن آگاهی، توانمندسازی، ظرفیت‌سازی و آموزش است. همچنین توانمندسازی ساکنان، یک ابزار کارآمد در جهت دستیابی و پذیرش فناوری خورشیدی در این مناطق است.